

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetui

(siunčiama tik el. paštu)

Nr. DDG-24

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSAKO Į MORIJOS STOVYKLOS GAISRĄ IR JO PASEKMES

2020 m. rugsėjo 18 d.

Nevyriausybės organizacijos, pasirašančios šį raštą, skatina Lietuvos Respublikos Vyriausybę tinkamai reaguoti į humanitarinę krizę, susidariusią dėl gaisro Morijos prieglobsčio prašytojų stovykloje Lesbo saloje, Graikijoje.

Dėl gaisro, įvykusio š.m. rugsėjo 9 d., apie 13 000 asmenų, tarp kurių daugiau nei 4 000 yra vaikai¹, prarado pastogę. Daugelis jų šiuo metu yra priversti nakvoti lauke, neturėdami palapinių, patalynės, būtinausių asmeninių daiktų ir pakankamai maisto produktų.

Nevyriausybės organizacijos laikosi pozicijos, kad Europos Sąjunga ir jos narės, tarp jų ir Lietuva, turi imtis proaktyvių veiksmų sprendžiant susiklosčiusią situaciją. ES institucijoms ir tarptautinei bendruomenei buvo žinoma, kad Morijos stovykloje nėra užtikrinamos tinkamos gyvenimo sąlygos. Pritaikyta 3 000 gyventojų, Morijos stovykla tapo laikiniais namais daugiau nei 13 000 prieglobsčio prašytojų, viršijant leistiną skaičių daugiau nei 4 kartus.² Per tankus žmonių apgyvendinimas, nesaugios ir tiesioginį pavojų sveikatai keliančios gyvenimo sąlygos bei ribota prieiga prie sveikatos priežiūros paslaugų jau ilgą laiką buvo nevyriausybinių organizacijų ir vietinių bendruomenių keliamos problemos, ypač išryškėjusios pasaulinės pandemijos akivaizdoje³.

Atsakydamos į susiklosčiusią situaciją, Prancūzija, Nyderlandai ir Vokietija jau įsipareigojo priimti dalį nukentėjusiųjų asmenų.⁴ [Jungtinės Tautos](#)⁵, [JT Pabėgėlių agentūra](#),⁶ [TMO](#)⁷ ir kitos tarptautinės bei nevyriausybės organizacijos, taip pat ES šalių atstovai – Vokietijos kanclerė Angela Merkel, Prancūzijos prezidentas Emmanuelis Macronas,⁸ Graikijos Ministras Pirmininkas Kyriakos Mitsotakis⁹ bei Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen¹⁰ skatina ir kitas ES šalis pasidalinti atsakomybę dėl susiklosčiusios padėties ir kartu ją spręsti.

Atsižvelgiant į esamą padėtį Morijos stovykloje, raginame Lietuvos Respublikos Vyriausybę imtis šių veiksmų:

- 1) Solidarizuotis su Graikija ir kitomis ES valstybėmis narėmis inicijuojant nukentėjusiųjų Morijos stovyklos gaisro metu asmenų perkėlimą į Lietuvos Respubliką ir užtikrinti adekvačias priėmimo ir integracijos sąlygas. Pritariame LR Vyriausybės pozicijai maksimaliai padėti dėl humanitarinių priežasčių į Lietuvą atvykstantiems Baltarusijos

piliečiams, tačiau nesutinkame, kad tai turi tapti priežastimi, dėl kurios valstybė nesvarstytų perkelti prieglobsčio prašytojų iš Morijos stovyklos. Visi persekiojami, dėl pavojaus sveikatai ar gyvybei bėgantys asmenys turi lygias teises į prieglobstį ir saugią aplinką, todėl manome, kad reiškiamas solidarumas ir teikiama pagalba neturėtų būti selektyvūs.

Š.m. rugsėjo 14 d. duomenimis Lietuva yra sulaukusi 16 prieglobsčio prašymų iš Baltarusijos piliečių.¹¹ 2020 m., Migracijos departamento prie LR VRM duomenimis, Lietuvoje prieglobsčio prašėsi 163 prieglobsčio prašytojai. Užsieniečių registracijos centre (URC), Pabradėje, šiuo metu yra 68 laisvos apgyvendinimo vietos prieglobsčio prašytojams, dar 13 žmonių iki šių metų pabaigos galėtų būti apgyvendinti nevyriausybinėse organizacijų nuomojamuose būstuose. Ruklos pabėgėlių priėmimo centras (RPPC) pateikė informaciją, kad RPPC gali priimti 16 nelydimų nepilnamečių ir 120-140 prieglobstį gavusių užsieniečių ar prieglobsčio prašytojų (priklausomai nuo atvykstančių asmenų šeimyninės padėties). Šiuo metu RPPC apgyvendinti 27 prieglobsčio prašytojai, 10 prieglobsčio gavėjų ir 11 asmenų perkeltų iš Venesuelos.

- 2) Bendradarbiaujant su kitomis ES valstybėmis narėmis, tarptautinėmis ir nevyriausybiniėmis organizacijomis teikti paramą būtiniaisiais daiktais, medikamentais ar kitais produktais, kurie reikalingi nukentėjusiems ir jiems pagalbą teikiančioms organizacijoms. Be to, svarbu, kad prieglobsčio prašytojams būtų užtikrintos sąlygos apsisaugoti nuo koronaviruso, o prireikus gauti būtiną medicininę pagalbą.
- 3) Imtis veiksmų, kad Morijos stovyklos scenarijus nesikartotų ateityje, užtikrinant tinkamas ir orias gyvenimo sąlygas prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo vietose bei laikytis humaniškos, žmogaus teises gerbiančios pozicijos migracijos bei prieglobsčio politikoje ir jos įgyvendinime. Tai ypač aktualu įgyvendinant naują ES Migracijos paktą.

Š.m. rugsėjo 16 d. Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen savo metinėje kalboje reaguodama į gaisrą Morijos stovykloje pabrėžė, kad ji tikisi visų ES valstybių narių atsakingo požiūrio ir įsitraukimo sprendžiant migracijos klausimus, nes migracija yra visos Europos iššūkis ir visa Europa privalo veikti kartu.¹²

Atsakymą į siunčiamą raštą prašome pateikti el.paštu: info@diversitygroup.lt

Pasiūlymus ruošė ir palaiko:

Diversity Development Group

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija

Nacionalinė nevyriausybinių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma

Lietuvos žmogaus teisių centras

VŠĮ Nacionalinis socialinės integracijos institutas

VšĮ Jaunimo centras Babilonas

Žmogaus teisių balsas

Kovos su prekyba žmonėmis ir išnaudojimu centras

Lygių galimybių plėtros centras

Tolerantiško Jaunimo Asociacija

Moterų Informacijos Centras

LCC tarptautinis universitetas

Jungtinių Tautų vaikų fondo (UNICEF) Nacionalinis komitetas

VšĮ Menų agentūra "Artscape"

VšĮ "Europos namai"

Maltos ordino pagalbos tarnyba

VšĮ Pasaulio piliečių akademija

Šaltiniai:

1. <https://www.unicef.org/press-releases/unicef-statement-fire-moria-camp-lesvos-greece>
2. <https://www.migrationpolicy.org/news/greece-moria-tragedy-crash-test-eu-pact-migration-and-asylum>
3. <http://www.forintegration.eu/pl/briefing-on-the-situation-in-moria-camp-after-the-recent-developments>
4. <https://www.dw.com/en/moria-migrants-germany-france-will-take-in-400-children-from-greeces-refugee-camp/a-54882965>
5. <https://vrm.lrv.lt/lt/naujienos/ministre-r-tamasuniene-atvykti-i-lietuva-del-humanitariniu-priezasciu-leista-205-baltarusijos-pilieciams>
6. <https://www.unhcr.org/news/press/2019/11/5ddfc2ea4/head-unhcr-calls-urgent-response-overcrowding-greek-island-reception-centres.html>
7. <https://www.iom.int/news/more-solidarity-european-states-needed-address-situation-lesvos-greece>
8. <https://www.dw.com/en/moria-migrants-germany-france-will-take-in-400-children-from-greeces-refugee-camp/a-54882965>
9. <https://www.euronews.com/2020/09/10/moria-camp-fire-france-and-germany-urge-eu-states-to-welcome-migrants>
10. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1657
11. <https://vrm.lrv.lt/lt/naujienos/ministre-r-tamasuniene-atvykti-i-lietuva-del-humanitariniu-priezasciu-leista-205-baltarusijos-pilieciams>
12. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1657